

Goede resultaten plagwerk Beuninger Achterveld

Het Beuninger Achterveld aan de oostkant van Twente is vooral een droog heideterrein met Struikheide (*Calluna vulgaris*) gemeenschappen. Vochtige tot natte heiden met Gewone dophei (*Erica tetralix*) zijn aanwezig in een centraal gelegen van zuid naar noord lopende slenk. Tot enkele jaren geleden zijn daar op verschillende plekken nog enkele Klokjesgentianen (*Gentiana pneumonanthe*) aangetroffen als relict van de vroegere natuurwaarden. Boswachter Rick Ruis meldt: "In februari 2011 hebben we vanuit de subsidieregeling Soortenbeheer enkele delen kunnen plaggen en maaien, met al spoedig een geweldig resultaat voor meerdere karakteristieke plantensoorten waaronder Klokjesgentiaan. Het Gentiaanblauwtje (*Phengaris alcon*) dat afhankelijk is van Klokjesgentiaan krijgt hier nu prima nieuwe kansen. Deze vlinder is jaren geleden uit het gebied verdwenen, maar vliegt nog in een nabije locatie net over de grens met Duitsland. Al in het eerste groeiseizoen konden we enkele honderden Klokjesgentianen noteren op verschillende plaatsen. Er is een fantastische situatie ontstaan op de plagstroken met daarnaast soorten als Kleine zonnedauw (*Drosera intermedia*), Moeraswolfsklauw (*Lycopodiella inundata*), Tormentil (*Potentilla erecta*), Blauwe zegge (*Carex panicea*) en Veenbies (*Trichophorum cespitosum*). Op plekken waar we door maaien Pijpenstrootje (*Molinia caerulea*) in successie hebben teruggezet, kwamen meerdere groeiplaatsen van Draadrus (*Juncus filiformis*) tevoorschijn. Ook hier heeft Klokjesgentiaan volop geprofiteerd van de genomen maatregelen; er staan nu tientallen exemplaren. Het lijkt erop dat het herstel van natuurwaarden in 2012 gestaag verder doorzet; er zijn nu alweer nieuwe groeiplaatsen ontdekt van Klokjesgentiaan."

Purper schorpioenmos terug in Nederland

In het reservaat De Geul, onderdeel van Nationaal Park Duinen van Texel, ontdekte oud-boswachter van Staatsbosbeheer Kees Bruin op 2 juni 2012 in één van de in 1993 afgeplagde valleien van het Mokslootgebied een bijzonder mos. Het gaat om Purper schorpioenmos (*Scorpidium revolvens* s.s.), een soort die al sinds 1951 in Nederland als uitgestorven geldt. De determinatie werd bevestigd door Henk Siebel. Purper schorpioenmos groeit vooral in zwak zure kwelventjes in het heuvel- en bergland; in Nederland is het altijd al zeldzaam geweest. Tot in 1951 groeide het in enkele bronventjes in het oosten van Nederland, onder andere in de Mosbeek in Twente en op de Brunsummerheide in Limburg. De twee

groeiplaatsen die in de 19e eeuw in ons land bekend waren, bevinden zich ook in het oostelijke Pleistocene deel. Daarom is de vondst in deze duinvallei des te verrassender. Omdat de begroeiing zich hier na het afplaggen helemaal opnieuw heeft moeten vestigen, zal het mos uit een aangewaarde spore zijn gekiemd. Gezien de afmeting van de groeiplaats, moet het al minstens enkele jaren in deze vallei staan. Het valt omdat het zo donker van kleur is en op een donkere, slijkgige ondergrond groeit, nauwelijks op, zodat het makkelijk over het hoofd wordt gezien. De vondst kreeg veel aandacht van de media: o.a. Vroege Vogels / Radio 1; Radio Noord-Holland, Kabelkrant Texel, Texelse Courant, Noord-Hollandsdagblad, Helderse Courant en diverse nieuwswebsites.

Reservaat Walcherse Bijenkuil

Duinsoorten van de wilde bijen gebruiken de Walcherse Bijenkuil graag als nestgelegenheid. Dit zijn bijv. Zilveren fluitje (*Megachile leachella*) met zijn 'koekoek' Duinkegelbij (*Coelioxys mandibularis*). Planten zoals Gewone rolklaver (*Lotus corniculatus*), Witte klaver (*Trifolium repens*) en Bezemkruiskruid (*Senecio inaequidens*) die in de kuil groeien dienen wilde bijen – zowel duin- als bossoorten –

vooral als voedselplanten. Zilveren fluitje en Duinkegelbij namen sinds 2005 in aantal toe net als de graag op wilgen stuifmeel verzamelende soorten Witbaardzandbij (*Andrena barbilabris*) en Grote zijdebij (*Colletes cunicularius*). In duinen vliegen zij veelal op Kruiwilg (*Salix repens*). De Walcherse Bijenkuil is als bijen- en graafwespenreservaat op het Zeeuwse landgoed Klein Valkenisse ingericht in 2005 (vanuit een verruigde zandafgraving). Niet alleen bijen, ook graafwespen, sprinkhanen, vlinders, zweefvliegen en libellen profiteren van dit reservaat; het is ook mede bedoeld om andere insecten – vooral stuifzandsoorten – te helpen.

De bodem van de kuil heeft een oppervlakte van ongeveer 2000 m²; de helling is tot 20 m hoog. Struikgewas is verwijderd en er is een poel aangelegd, ook zijn er enkele stijkanten gemaakt. De Stichting Landschapsbeheer Zeeland maait de vegetatie voor Staatsbosbeheer jaarlijks in september. In 2006 zijn er 68 soorten

wilde bijen geteld (53 in 2005), waaronder veel bos(rand)soorten die verder weinig in Zeeland te vinden zijn. Het meest bijzonder zijn Kauwende metselbij (*Osmia leiana*) – de topper – verder ook Bosmetselbij (*Osmia uncinata*), Ranonkelbij (*Chelostoma florissomme*) en Gewone tubebij (*Stelis breviscula*). De grote populatie Tronkenbijen (*Heriades truncorum*) kan hier leven dankzij de den- en dennen die dichtbij staan: ze hebben hars nodig om hun nesten te dichten. Nabij staan ook door iepziekte gesneuvelde lepen met veel kevergangen – de bossoorten van de angeldragers bouwen daar hun nesten in.

Klokjesgentiaan tussen Kleine zonnedauw

(foto: Rick Ruis)

Purper schorpioenmos

(foto: Erik van der Spek)